

IPARRÉGÉSZETI ÉS ARCHEOMETRIAI KUTATÁSOK.

TASNÁDI KERÁMIA MINTÁK ARCHEOMETRIAI VIZSGÁLATA. II. MULTI-ELEM ANALÍZIS (XRF, ICP-AES, EDX-EPMA).

**Pataki Bernadeth, Pánczél Szilamér, Konyelicska Lóránd, Vas Lóránt, Csifó Irma
Projektfelelős: Dr. Veress Erzsébet**

bernadethpataki@gmail.com; veresserzsebet@gmail.com

ÖSSZEFOGLALÓ

Szatmár megye első római kori leleteit a 19. század végén tárták fel. A római korról kapcsolatos néhány kisebb lélegzetű kutatás után a régészek érdeklődése az 1960-as évektől kezdődően lett élénkebb. 1990-től megkezdődött a „Lázári–Lubi tag” lelőhely rendszeres kutatása, majd a megye területén folyó régészeti tevékenység egyre inkább a nagy beruházásokhoz kötődő mentőásatásokra koncentrált. Ez utóbbiakhoz kapcsolódik a tasnádi termálvizes strand bővítése alkalmával kezdett, 2002 és 2007 között végzett leletmentő feltárás is.

2010-ben kezdett kutatásunk célja a tasnádi termálvizes stranddal szomszédos Tasnád-Melegházak lelőhely 52-es komplexumában, egymás közvetlen közeléből előkerült néhány római-kori reprezentatív kerámialelet archeometriai jellemzése.

A jelen kutatási szakaszban, a minták előzőleg végzett makroszkópos, polarizációs mikroszkópos petrográfiai, valamint műszeres ásványtani (XRD és FT-IR) jellemzése után a régészeti cserepek és a helyszínen begyűjtött összehasonlító talajminták geokémiai vizsgálatára került sor. A minták elemi összetételének meghatározására XRF spektrometriát, ICP spektrometriát (főelemek: CMA-ICP-OES, mikroelemek: ICP-MS) és elektronszondás mikroanalízist (EDS EPMA) alkalmaztunk, az adatok kiértékelése sokváltozós adatelemzéssel történt. Dolgozatunk ennek a munkának az eredményeit mutatja be.

A geokémiai eredményeket a minták ásványi összetételére vonatkozó félkvantitatív röntgendiffrakciós adatokkal összevetve nem zárható ki, hogy a kerámiák a környéken található karbonátmentes vagy nagyon kis karbonáttartalmú agyagos üledékekből készültek. A vizsgált kerámiák elemi összetételük alapján elég hasonlóak (elvileg egy csoportba sorolhatók), nem plasztikus elegyrészek és szöveti-szerkezeti jellegük különbségei, valamint a fazekastechnológia szerint azonban több alcsoportot lehetett megkülönböztetni.